

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
48

RYNEK ZBÓŻ

stan i perspektywy

P Ó Ł R O C Z N I K

CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1991 ROKU

ISSN 1231-3149

ANALIZY RYNKOWE

Redaktor naczelny
Jadwiga Seremak-Bulge

MAJ 2015

RADA PROGRAMOWA ROLNICZYCH ANALIZ EKONOMICZNYCH:

Maria Zwolińska (przewodnicząca)
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący)
Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny)
Piotr Szajner (sekretarz redakcji)
Tadeusz Chrościcki
Bogumiła Kasperowicz
Krystyna Świetlik
Iwona Szczepaniak
Marzena Trajer
Barbara Domaszewicz

KOMITET REDAKCYJNY:

Maria Zwolińska, Andrzej Kowalski, Jadwiga Seremak-Bulge, Piotr Szajner, Marzena Trajer,
Ewa Machowina

REDAKTOR RYNKU ZBÓŻ:

Wiesław Łopaciuk

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik Zakładu – Piotr Szajner
SKŁAD I DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
NAKŁAD: 1345 egz. Ark. wyd. 4,59

Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych prosimy o podanie źródła

Spis treści

Reasumpcja	3
Summary	4
I. Uwarunkowania makroekonomiczne <i>mgr Tadeusz Chrościcki</i>	5
II. Światowy rynek zbóż <i>mgr inż. Wiesław Łopaciuk</i>	6
III. Polski rynek zbóż	13
1. Krajowe zasoby zbóż <i>mgr inż. Wiesław Łopaciuk</i>	13
2. Krajowe zużycie zbóż <i>mgr inż. Wiesław Łopaciuk, mgr Jadwiga Drożdż, mgr Paweł Wyrzykowski, mgr Katarzyna Rola</i>	16
3. Handel zagraniczny zbożami <i>mgr Katarzyna Rola, mgr inż. Wiesław Łopaciuk</i>	26
4. Działania wspierające rynek zbóż <i>mgr inż. Maria Włodarczyk</i>	30
5. Ceny zbóż na krajowym rynku <i>mgr inż. Wiesław Łopaciuk</i>	32
Aneks	35

W sezonie 2014/15 światowy rynek zbóż był pod presją podaży. Zbiory zbóż były nieznacznie większe niż w poprzednim sezonie, ale dzięki dużym zapasom początkowym podaż całkowita zwiększyła się w większym stopniu niż szacowane zużycie. W wyniku tego, zwiększą się zapasy na koniec sezonu, a ceny utrzymywały się na znacznie niższym poziomie niż w sezonie 2013/14. W nadchodzącym sezonie (2015/16) przewiduje się kilkuprocentowy spadek zbiorów, a zużycie może ponownie wzrosnąć. W wyniku tego, zmaleją zapasy końcowe, ale ich relacja do zużycia nadal będzie korzystna.

W 2014 r. krajowe zbiory zbóż osiągnęły nienotowany wcześniej poziom. Zebrano ich 31,9 mln ton, tj. o 12,3% więcej niż w poprzednim roku, co przy braku większych zmian powierzchni, wynikało z rekordowych plonów. W porównaniu z poprzednim rokiem zbiory ozimin wzrosły o 11,0%, a zbóż jarych o 14,3%. W 2015 r. zbiory zbóż mogą być niewiele niższe od ubiegłorocznych i wynieść niespełna 31 mln ton.

Pomimo redukcji zapasów początkowych, krajowe zasoby³ zbóż w sezonie 2014/15, w porównaniu z poprzednim sezonem, zwiększyły się o 4,4% do 33,7 mln ton. Podaż całkowita⁴ szacowana jest na 35,2 mln ton, tj. o 2,4% więcej niż w poprzednim sezonie, ponieważ eksport nadal utrzymywał się na wysokim poziomie. W nadchodzącym sezonie 2015/16 o kilka procent zmaleją zarówno zasoby krajowe, jak i całkowita podaż zbóż.

³ Zapasy początkowe plus zbiory.

⁴ Podaż krajowa plus saldo obrotów handlu zagranicznego.

Krajowe zużycie zbóż w sezonie 2014/15 wzrosło do 26,8 mln ton w poprzednim sezonie do 27,7 mln ton, tj. o 3,2%. Większe będzie zużycie paszowe (o 5,5% do 16,6 mln ton), co skompensuje spadek zużycia przemysłowego (o 1,3% do 3,1 mln ton) i spożycia (o niespełna 0,5% do 4,8 mln ton). Pomimo ograniczenia, eksport w dalszym ciągu będzie bardzo duży (5,5 wobec rekordowych 5,7 mln ton w sezonie 2013/14). Zapasy końcowe w sezonie 2014/15 są szacowane na 2,1 mln ton, tj. o ponad 9% więcej niż przed rokiem. Na sezon 2015/16 przewiduje się dalszy wzrost zużycia zbóż, co przy zmniejszeniu podaży, spowoduje redukcję zapasów końcowych do 1,7 mln ton.

W ostatnich latach wolumen przemiałów przemysłowych oraz produkcję przetworów zbożowych cechowały niewielkie zmiany. W 2014 r. nieznacznie zwiększyła się tylko produkcja pieczywa trwałego, pieczywa świeżego, a kasz i płatków oraz makaronów zmalała.

W 2014 r. dynamicznie zwiększyła się aktywność inwestycyjna przedsiębiorstw przemysłu paszowego oraz w mniejszym stopniu w produkcji pieczywa cukierniczego i pieczywa świeżego. Natomiast znacznie zmniejszono nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach produkujących makarony i w młynarstwie. Wszystkie działy przetwórstwa zbożowego od wielu lat generują dodatnie wyniki finansowe. W 2014 r. poprawiły się one w przemiele zbóż oraz w produkcji pieczywa cukierniczego.

We wszystkich działach stosunkowo duża była zarówno rentowność sprzedaży, jak i kapitału własnego. Wskaźnik rentowności netto w każdym z tych działów przewyższał 3%.

W sezonie 2014/15 nadwyżka w handlu zagranicznym zbożami i przetworami zbożowymi, po raz kolejny zwiększyła się, na co miała wpływ korzystna sytuacja w kraju oraz duży popyt na rynkach docelowych. Eksport, co prawda zmaleje, ale ograniczenie importu będzie jeszcze większe. W sezonie 2015/16 eksport zbóż znacznie się zmniejszy, a import marginalnie wzrosnie. W związku z tym zmaleje też nadwyżka w handlu tymi towarami.

Po zbiorach w 2014 r. na światowych rynkach oraz w kraju, podobnie jak w poprzednim roku, pod wpływem dużej podaży (w szczególności u głównych eksporterów), nastąpił sezonowy spadek cen zbóż. W sezonie 2015/16 nastąpi prawdopodobnie niewielkie pogorszenie sytuacji rynkowej, zarówno w kraju, jak i na świecie. W wrześniu 2015 r. średnie ceny pszenicy i żyta mogą wynieść odpowiednio od 640 do 680 zł/t (konsumpcyjna od 670-710 zł/t) i od 490 do 520 zł/t. W kolejnych miesiącach sezonu 2015/16 przewiduje się umiarkowany wzrost cen zbóż, który może się zakończyć na przełomie pierwszego i drugiego kwartału 2016 r. Średnie ceny pszenicy mogą się wtedy kształtować w przedziale 690-740 zł/t (konsumpcyjna – 720-790 zł/t), a żyta 520-560 zł/t.

SUMMARY

In the 2014/15 the world cereal market was shaped by growing supply pressure. The increase in output was negligible but due to large opening stocks total supply increased more than estimated disappearance. Therefore closing stocks are expected to rise and prices fluctuated much below the level observed in the 2013/14 season. In the new season (2015/16) cereal production is forecast to decline by several percent while disappearance may increase. Reflecting that closing stocks in the 2015/16 season are likely to drop but will remain at a safe level versus disappearance.

In 2014 domestic production of cereals totalled at a record level of 31.9 million tons which was 12.3% up on the previous year. Having no major changes in the area the growth resulted from a record yield level. As compared to the previous year winter cereal crops increased by 11.0% and those of spring cereals by 14.3%. In 2015 cereal crops are forecast to decline slightly below 31 million tons.

In the 2014/15 season despite a reduction in opening stocks domestic cereal supply³ was 4.4% up on the previous season at 33.7 million tons. Total supply is estimated⁴ is estimated at 35.2 million tons, i.e. 2.4% higher than in the previous season. Such low growth reflected bulk exports. In the

2015/16 season as well domestic as total supply are forecast to decline by several percent.

Domestic use of cereals in the 2014/15 season is estimated to increase from 26.8 million tons (2013/14) to 27.7 million tons, i.e. by 3.2% as compared with 2013/14. Feed use is expected to rise by 5.5% to 16.6 million tons, which would offset the decline of industrial uses by 1.3% to 3.1 million tons and human consumption by 0.5% to 4.8 million tons. Despite a reduction in exports will remain bulk at 5.5 million tons versus 5.7 million tons previously. Closing stocks in the 2014/15 season are estimated at 2.1 million tons, i.e. over 9% up on 2013/14. In the 2015/16 season domestic use is forecast to increase further. At the same time reduced supply will lead to a decline in closing stocks to 1.7 million tons.

Over the last few years cereal millings and the production of cereal products showed only minor changes. In 2014 there was a dynamic increase in investments in feed industry and a moderate increase was reported in bakery production. On the other hand a considerable decline in investments was observed in pasta production and cereal milling. All branches of cereal processing generate positive financial results. In 2014 they improved in cereal milling and in the production of confectionery bread. The profitability of sales as well as the profitability of own capital

were relatively high in all branches. The profitability ratio at net level in all of them was above 3%.

The surplus of foreign trade in cereals and cereal products in the 2014/15 increased once again. The increase reflected favourable situation on the domestic market and growing demand on the destination markets. In fact the export revenue will decline but the decline in import expenditure will be deeper than those. In 2015/16 season a remarkable decline in expected in cereal exports, while a negligible increase in imports may occur. Thus the surplus in trade would contract.

After the harvest in 2014 similarly to the previous year cereal prices on the world and domestic markets showed a seasonal decline, which reflected bulk supplies (particularly in large exporting countries). A slight deterioration in the market situation is expected in the 2015/16 season both on the domestic and the world markets. In September 2015 wheat and rye prices may average respectively PLN 640-680 per ton (PLN 670-710 per ton for bread-making wheat) and PLN 490-520 per ton. Then in the course of the 2015/16 season a moderate increase is forecast. This tendency would last by the break of the first and second quarter of 2016. Average prices of wheat are forecast at PLN 690-740 per ton (PLN 720-790 per ton for bread-making wheat). Rye prices may reach PLN 520-560 per ton.

³ Opening stocks plus production.

⁴ Domestic supply plus foreign trade balance.

WARUNKI PRENUMERATY

Prenumerata realizowana przez Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB.

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie <http://ierigz.waw.pl/publikacje>.

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie – Barbara Walkiewicz, tel.: 22 50 54 685 lub faks: 22 50 54 636 w godzinach 8:00-16:00.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4) pokój numer 3.

Prenumerata roczna wersji papierowej lub elektronicznej 1 egz. w 2015 r. wynosi 42 zł.

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przesyłać na adres:

- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433
W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wierne odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdują Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały wachlarz **usług introligatorskich**.

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2015 roku wynosi 42 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85, faks: 505-46-36
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>